

SCIENCE AND EDUCATION LTD

Registered in ENGLAND & WALES
Registered Number: 08878342

OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY'S GATE, SHEFFIELD, S
YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

i
*

Materials of the XI International scientific and practical conference, «Conduct of modern science», - 2015.

Volume 10. History. Sheffield. Science and education LTD - 72 стр.

Editor: Michael Wilson **Manager:**

William Jones **Technical worker:**

Daniel Brown

*

t

•

Materials of the XI International scientific and practical conference, «Conduct of modern science», November 30 - December 7, 2015 on History.

For students, research workers.

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors, 2015

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2015

HISTORY

NATIONAL HISTORY

Попова Е. О., Усольцев И. А.

Горно-Алтайский государственный университет, Россия

**ПРОБЛЕМА
БЕСПРИЗОРНОСТИ В ГОРНОМ
АЛТАЕ 1946-1953 ГОДЫ**

Великая Отечественная война наложила свой отпечаток и на демографическую структуру населения страны. За годы войны численность населения резко сократилась, главными причинами стала, конечно, гибель людей на фронтах, но к числу факторов можно отнести и уменьшение числа рождённых детей, хотя масштабы были значительно меньше, в сравнении со среднестатистическими в стране. Но, не смотря на низкий процент рождаемости, актуальной проблемой стала борьба с беспризорностью.

В Горном Алтае за годы военных действий, выросло число беспризорных детей. Местное руководство вполне быстро решало задачи по их размещению. Проблемы здесь были те же, что и по стране в целом. Несмотря на трудности, государство старалось изыскивать средства на устройство осиротевших детей. Денежные средства на преодоление этих проблем выделялись и нашей области, но, как не странно, они расходовались не полностью. Так, в 1949 году в целом по области неизрасходованными оказались 180,7 тыс. рублей, выделенные на устройство беспризорных детей и 68,1 тыс. рублей по статье «патронаж». Вины социальных работников в этом нет, так как финансирование зачастую проводилось с опозданием и не в полном объеме. Несмотря на это, работа по устройству детей проводилась весьма результативно. Чаще всего нарекание вызывали удаленные от центра детские дома, из-за бездорожья проверки в них проводились достаточно не регулярно [4, с 303-304].

Неудовлетворительное финансирование детских домов объяснялось тем, что доходная часть областного бюджета в 1949 году исполнялась очень напряженно и в связи с этим происходила задержка финансирования детских домов. Продукты зачастую

приобретались на рынке и в колхозах по ценам, превосходившим государственные, это приводило к расходам превышавшим запланированные. Расходы были меньше лишь у тех, кто имел свои приусадебные участки [2, с. 126].

Не в лучшем положении также находились и пришкольные интернаты, которые были профинансированы в 1949 г. На 88%. Но их сеть продолжала развиваться, не смотря на возникшие сложности. В сентябре 1949 года Горно-Алтайский «рабфак» был реорганизован в областную национальную школу-интернат для детей коренной национальности из аймаков области [2, с. 128]. Однако вопрос об бесплатном обучении детей-алтайцев, проживающих в интернате и обучающихся в 8-

К.і.н. Богатчук Світлана Степанівна

Вінницький національний аграрний університет. Україна

**РОЗВИТОК ОСВІТИ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ
РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX ст.**

На початку XIX ст. в Російській імперії виникає потреба в багатьох спеціалістах різних галузей. Це підштовхнуло уряд до значних змін в освітній політиці. Реформування освіти в XIX ст. відбулося чотири рази: в 1802р., 1828 р., 1864р., 1874р. [1.С.93].

У 1802 р. були створені державні заклади - міністерства, в тому числі й міністерство народної освіти, яке здійснювало управління загальноосвітніми школами, університетами, науковими закладами і видавничою справою.

На початку XIX ст. єдиним вищим позастановим навчальним закладом на українських землях залишалася Києво-Могилянська академія. Імперський уряд у 1817 р. спеціальним рішенням ліквідував її та створив замість неї Духовну академію, де здобували виключно богословську освіту діти духівництва.

У 1804 р. Міністерством народної освіти Російської імперії за західноєвропейськими зразками було прийнято «Статут університету» і «Статут навчальних закладів, підвідомчих університетам».

З цього часу всі школи на Україні ідентифікувалися з російськими і мали однакові програми і одну, російську мову. Українська мова в усіх навчальних закладах заборонялася [2, с. 13].

Відповідно імперських указів на території України почали відкривати парафіяльні (з однорічним курсом навчання) і повітові (дворічні) школи, гімназії, університети.

Згідно цих Статутів закріплювався становий характер права населення на здобуття освіти. Парафіяльні училища призначалися для дітей «нижчих станів». Повітові училища призначалися для дітей «купців, ремісників та інших міських обивателів». У гімназіях мали право навчатися діти дворян, чиновників, багатих купців.

Парафіяльні школи створювалися для ремісників, селян, небагатих дворян, поділялися на чоловічі й жіночі. В них викладали: закон Божий, письмо, математику, читання, арифметику, а також природознавство, практичне землеробство та садівництво, практичну механіку. Парафіяльні школи відкривали у містах і селах при кожній церковній парафії. На жаль, держава не виділяла кошти на їх утримання, лише міські думи, сільські общини та меценати фінансували існування парафіяльних шкіл. А у Брацлавському, Вінницькому, Літинському та Могилівському повітах Подільської губернії школи перебували в досить жахливому стані, через що не були занесені до списку [3, с. 132].

У 1850 р. в усіх початкових школах на українських землях Російської імперії навчалось лише 67 тис. учнів. Переважна більшість населення залишалася неписьменною.

Повітові училища були відкриті у Києві, Вінниці, Житомирі, Умані, Кам'яно-Подільському, Каневі, Білій Церкві та в інших містах. Учні училищ мали оволодіти 15 навчальними предметами. Утримувались повітові училища частково за рахунок державного бюджету, а в основному - за рахунок місцевих податків [3, с.133-134].

Перші гімназії в Україні з'явилися в Харкові, Чернігові, Катеринославі, Новгороді-Сіверському, Полтаві, Херсоні, Києві та Вінниці. Спочатку в гімназіях навчання тривало 4 роки, а за статутом 1828 р. - 7 років. У гімназіях викладали латинську, німецьку і французьку мови, історію, географію, початковий курс філософії і словесних наук, математику, фізику, природознавство, політичну економію, малювання. За статутом 1828 р. з навчальних планів було виключено природознавство, філософію і політекономію, а введено викладання «закону божого», «священної й церковної історії», грецької мови.

У 1804 - 1814 рр. у Вінниці діяла школа на правах Подільської гімназії, підконтрольна польській шляхті. Тільки 27 вересня 1814 р. цю школу реорганізували в Подільську губернську гімназію. Але вона і далі була польською, тож вчилися в гімназії здебільшого діти католиків [4,176].

Після польського повстання (1830-1831рр.) Рада Харківського університету прийняла рішення про переведення Подільської гімназії з Вінниці до Кам'яно-Подільського. Відкрили її в губернському центрі 1 січня (13 січня) 1833 року як Кам'янець - Подільську російську чоловічу гімназію. У 1832 р. в Вінниці відкрили повітову російську гімназію, згодом, у 1847 р. її перевели до Білої Церкви [5, с. 109].

У перше десятиліття XIX ст. із-за відсутності коштів на утримання сільських шкіл і парафіяльних училищ, через заборону приймати в гімназії сільських дітей, відміну безоплатного навчання учнів рівень народної освіти різко падав [2, с.14].

В першій половині XIX ст. по всій Російській імперії почали відкривати вищі жіночі школи (інститути шляхетних дівчат): Харкові - 1812р., Полтаві-1818р. та Одесі - 1829р., Києві - 1833р.

У 1805 р. у Харкові відкрився перший в Україні університет, який відіграв значну роль у розвитку культури, науки, освіти і школи. Протягом 1805-1851 рр. у ньому здобули вищу освіту 2800 осіб. Він здійснював керівництво навчальними закладами Харківського учбового округу. У 1885 р. у віданні цього університету було 136 парафіяльних училищ, 116 повітових училищ і 13 гімназій. У 1817 р. в Одесі було засновано Рішельєвський ліцей, а в 1820 р. - гімназію вищих наук у Ніжині.

У 1834 р. було відкрито Київський університет, який став науково-навчальним і культурним центром Правобережної України. Він спочатку мав один філософський факультет, що складався з відділів історико-філологічного та фізико-математичного, з 1835 р. почав працювати юридичний, а в 1841 р. й медичний факультет. Першим ректором став відомий учений-природознавець, філолог.

фольклорист та історик професор Михайло Максимович. У 1834 р. в університеті навчалися 62 студенти, а в 1855 р. - 808.

За дореформенний період Харківський університет закінчили 2800 чол., Київський - 1542 чол. Випускники працювали учителями, лікарями, адвокатами, судьями, чиновниками різних відомств та ін. Крім навчальної й наукової роботи, університети повинні були контролювати роботу шкіл своїх навчальних округів і здійснювали цензурний нагляд за літературою, що видавалася в межах цих округів. Царський уряд виділяв дуже мало коштів для університетів, тому вони нормально розвиватися не могли.

У 30—40-і рр. в Україні - крім шкіл Міністерства освіти, діяли школи й училища в інших відомств, зокрема школа торгового мореплавства у Херсоні, школа виноградарства в Криму, школи садівництва в Полтаві, Катеринославі та інших містах.

Література

1. Усатенко Т.П. Українська національна школа: минуле і майбутнє: Ук інознавчий вимір. - К., 2003. — 285 с.
2. Дмитренко С.М. - Педсодсько-педагогічний рух на Україні (40-і роки : ст.): монографія. - К., 1997. - 58 с.
3. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Укра навч. посіб. -К., 2003. - 335с.
4. Вінницькі Мури. Погляд скрізь віки. Мат. міжн. наук. конф. «Єзуїтський Ціплекс у Вінниці крізь призму століть» 9-10 вересня 2010 р. - Вінниця, 2011. - 512 с.
5. Тучинський В. Місце Вінницької гімназії в розвитку освіти на Поді (1814-1847рр.)// Освіта в Поділлі: минуле та сьогодення: матеріали XXIII укр. наук, історико-краєзн. конф. 20-21 жовтня 2011 р. - Вінниця, 2011. - 41

Кузнецова Т. П.

Мордовский государственный педагогический институт, Россия £

ПЕРВЫЙ ОПЫТ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КАЗАНСКОЙ ТОРГОВОЙ ДЕПУТАЦИИ

Анализ отечественной историографии позволил сделать вывод о том, реализация гильдейской реформы 1824 г., осуществлявшаяся в соответствии «Дополнительным постановлением об устройстве гильдий и о торговле по состоянию» от 14 ноября 1824 г., к настоящему времени исследована явно недостаточно.

В одной из наиболее значительных работ по данной проблеме - книге Рындзюнского «Городское гражданство дореформенной России» - предположено, каким образом вырабатывался данный нормативно-правовой акт и

CONTENTS

HISTORY

NATIONAL HISTORY }

Попова Е.О., Усольцев И.А. Проблема беспризорности в Горном Алтае 1946-1953 годы.....	3
Ахмадулин Е.В., Угольницкая И.Г. Типологическая специфика первых провинциальных газет XIX века.....	5
Усманов СМ. Судьба империй: размышления о России Георгия Федотова.....	7

«Г

COMMON HISTORY

Выборнова М.А., Михеско К.А. К вопросу о системе детских дошкольных учреждений г.Куйбышева в 1917-1941 г.г.....	11
Левницька Н.М. Становлення технічної освіти в харчовій галузі у другій половині XIX - на початку XX ст.....	13
Кшиякин Е.В. Уроженцы Мордовии - участники битвы на Курской дуге.....	16
Какарова Т.Е., Султанова Н.Ж. Казахстан табиғатын зерттеушілердің еңбектерінде тарихи-географиялық идеялар мен тужырымдардын дамуы.....	19

Богатчук С.С. Розвиток освіти на українських землях Російської імперії в першій половині XIX ст.....	22
Кузнецова Т.П. Первый опыт деятельности казанской торговой депутации....	24
Иванов В.В. Политика немецко-фашистских властей по отношению к Русской Православной Церкви на территории оккупированных областей РСФСР в 1941-1944 гг.....	27
Заурбекова А.М., Турсмибекова А. Тарих- гасырлар кузсі.....	41
Мирзалиева Э.Б., Абдраимова А.Б. Казак хандыгы және Казахстан республикасының экономикалық жаңғыруы.....	42

ETHNOGRAPHY

Ушницкий В.В. Кузнечное дело якутов	46
Latanova M., Mustafa D.S. The formation of the first separate state of the Kazakhs.....	49
<u>«Conduct of modern science - 2015» - Volume 10</u>	
Миннибаева З.И. Народные лечебные рецепты у башкир (на материалах экспедиции 2015 г).....	52
Яушкина Н.Н. Летний цикл праздников Мордвы.....	58
Яушкина Н.Н. Православный праздник «Пасха» в системе жизнеобеспечения Мордвы.....	60
Бердишева А.О. Мәдениет- улт еркениетшіц куретамыры.....	61